

1. Kasvupaikkatyypit

Mitä kasvupaikkatyypit ovat?

Kasvupaikkatyypit kuvaavat metsän kasvuolosuhteita. Kasvuolosuhteisiin vaikuttavat **valon ja veden määrä, sekä maaperän rakenne, ravinteisuus ja lämpötila**. Kasvupaikka kuvaa ennen kaikkea maan ravinteisuutta. Metsämaat on jaoteltu kasvupaikkatyyppien perusteella metsätyyppeihin, jotka tunnistetaan kasvien perusteella.

Suomessa on kuusi erilaista kasvupaikkatyyppiä: lehto, lehtomäen, tuore, kuivahko, kuiva ja karukkokangas. Etelä-Suomessa kuivat ja karukkokankaat ovat harvinaisia.

Miten kasvupaikkatyyppi määritetään?

Kasvupaikkatyyppi määritetään metsässä kasvavien kasvien avulla. Apuna käytetään kasveja, jotka kasvavat runsaina vain tietyillä kasvupaikoilla, mutta eivät menesty karuimmilla kasvupaikoilla. Näitä kutsutaan **opaskasveiksi**. Eräs yleinen opaskasvi on tuttu **käenkaali** eli ketunleipä, joka kasvaa ainoastaan rehevillä mailla. Kun löydät runsaasti ketunleipää, tiedät että metsä on hyvin kasvavaa ja kasvupaikaltaan vähintään lehtomaista kangasta.

Miksi kasvupaikkoja määritetään?

Kasvupaikka vaikuttaa puiden kasvuvauhtiin ja metsän käsittelyyn. Kasvupaikka on tärkeä tieto silloin kun valitaan kasvatettavaa puulajia, koska puulajit soveltuvat eri tavalla erilaisille kasvupaikoille. Mänty kasvaa karuimmilla kasvupaikoilla. Rehevillä mailla mänty kasvattaa isoja oksia ja puun laatu on huono. Kuusi ja koivu menestyvät parhaiten rehevillä mailla.

Rehevän maan mänty

Karun maan mänty

Etelä-Suomen yleisimmät metsän kasvupaikkatyypit

Näsia

Lehto

on rehevin ja myös harvinaisin kasvupaikkatyyppejä. Ainoastaan 1% metsämaista on lehtoa ja luonnontilaiset lehdot ovatkin suojeltuja. Yleisin laji lehdossa on kuusi, mutta ne voivat olla myös lehtipuuvaltaisia. Koivun, haavan ja lepän lisäksi lehdossa voi kasvaa jaloja lehtipuita, joita ovat vaahtera, lehmus, jalava, saarni ja tammi.

Lehdossa kasvaa runsaasti heiniä ja ruohoja. Sammalia ja varpuja, kuten mustikkaa, on vain vähän. Parhaiten lehdon tunnistaa lehtopensaista. Niitä ovat näsiä, taikinamarja, koiranheisi, korpipaatsama, lehtokuusama ja herukat. Lehdon tunnistaa myös maalajista. Lehto on ainoa kasvupaikkatyyppejä, jonka maalaji on multa.

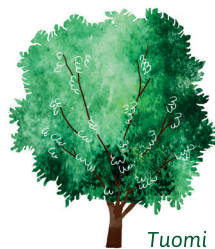
Opaskasvit: Lehto-orvokki, lehtotähtimö, lehtokuusama, koiranheisi, näsiä ja lehtosammalet.

Lehto-orvokki

Lehtokuusama

Tuomi

Leppä

Kuusi

Koivu

Nuokkuhelmikkä

Käenkaali

Mustikka

Lehtomainen kangas

on rehevä kasvupaikka, joka sopii parhaiten kuuselle ja koivulle. Lehtomaisella kankaalla kasvaa samoja lajeja kuin tuoreella kankaalla, mutta mustikan ja sammalten peittävyys on pienempi. Sammallajeja, sekä heiniä ja ruohoja on enemmän kuin tuoreella kankaalla. Helpoiten lehtomaisen kankaan erottaa tuoreesta kankaasta käenkaalin eli ketunleivän ansiosta. Lähes poikkeuksetta lehtomaisella kankaalla kasvaa runsaasti käenkaalta.

Opaskasvit: Käenkaali, nuokkuhelmikkä, kevätlinnunherne, sinivuokko, vuohenputki, metsäorvokki, ketunlieko, sormisara ja liekosammal.

Sinivuokko

Koivu

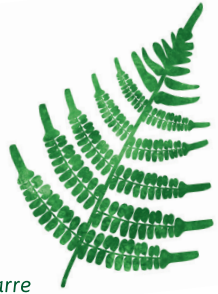
Kuusi

Haapa

Leppä

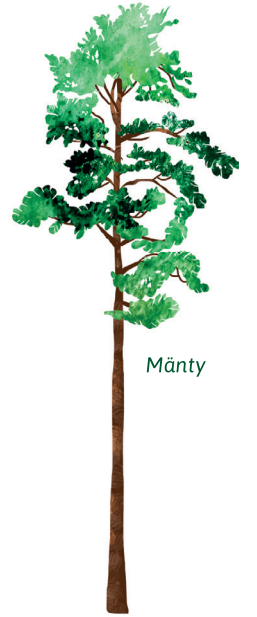
Metsäimarre

Mänty

Metsätähti

Mänty

Metsämaitikka

Tuore kangas

on keskiravinteinen kasvupaikka. Tuoreella kankaalla menestyvät kaikki yleiset puulajit, joskin kuusi on tavallisin laji. Tyypillisin kasvi on mustikka. Mustikan alla kasvaa yhtenäinen sammalmatto, jossa on eniten seinä- ja kerrossammalta. Valoisissa metsissä kasvaa runsaasti heiniä ja ruohoja.

Opaskasvit: Metsäkurjenpolvi, metsäimarre, isotalvikki, metsäkorte, ahomansikka, metsämaitikka ja vadelma.

Koivu

Puolukka

Kuivahko kangas

on männyn valtakuntaa. Maa on karua ja kuivaa. Kasvillisuuden valtalaji on puolukka. Seinäsammalta kasvaa runsaasti ja jäkälää voi kasvaa paikoin. Muita tyypillisiä lajeja ovat kanerva, mustikka, vanamo ja kataja.

Opaskasvit: Metsätähti, lillukka, nuokkotalvikki, oravanmarja, kevätpiippo ja vanamo.

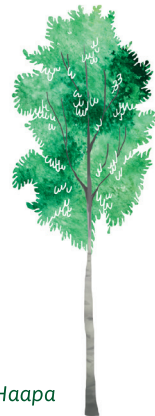
Ahomansikka

Vadelma

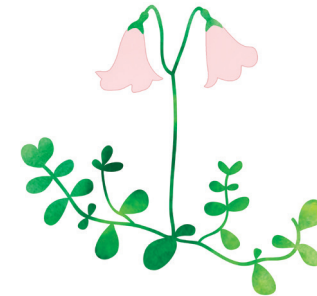
Kuusi

Haapa

Lillukka

Vanamo

Kataja